

Nr 257.

Av herr **Dahlén m. fl.**, *angående förbud för polismän och åklagare att driva privat advokatverksamhet.*

Över hela landet är det ett gängse förhållande, att landsfiskalerna, i stället för att uteslutande ägna sig åt sina tjänsteäligganden, i stor utsträckning ägna sig åt enskild advokatverksamhet. Beträffande åtskilliga landsfiskaler har sålunda verksamheten såsom advokat blivit den huvudsakliga sysselsättningen, och kommer arbetet och intresset för tjänsten först i andra rummet. Det ligger i sakens natur, att den dubbelställning, såsom tjänstemän och privata yrkesutövare, som landsfiskalerna härigenom kunna komma att intaga, måste leda till att de ej alltid, såsom nödvändigtvis måste fordras, i sin tjänsteutövning stå fria från obehöriga inflytelser från enskilda intressen.

En landsfiskal kan lätt lockas att till gynnande av en person, som anlitat honom såsom advokat, obehörigen använda sin tjänst till förfång för motpartens rätt. Ej minst gäller detta med hänsyn till den befattning landsfiskalerna ha att taga med utmätning och införsel i lön.

Det har även visat sig, att landsfiskalerna såsom tjänstemän till följd av sin advokatverksamhet kommit att ligga i händerna på privata personer till uppenbar olägenhet för de samhällliga intressen, som de äro satta att bevaka. Ett allmänt känt förhållande är, att industriidkarna, i synnerhet de stora bolagen och godsägarna, även om de för utförandet av sina juridiska uppdrag hava särskild jurist, likväl bruka kasta till vederbörande landsfiskal en del uppdrag i uppenbart syfte att därigenom hålla sig väl med honom med hänsyn till de otaliga tillfällen, som kunna tänkas inträffa, då landsfiskalen har att å tjänstens vägnar i någon sak inskrida mot uppdragsgivaren. I vilken svår ställning en landsfiskal i sådant fall kan komma, bör vara lätt att inse, då han ju har att, förutom all annan kontrollerande verksamhet, övervaka efterlevnaden av vad i lag och författning är stadgat angående vägväsendet, byggande i vatten och hushållning med vatten samt allmän flottleds inrättande och begagnande, arbetarskydd och olycksfall i arbete, tillverkning och försäljning av rusdrycker samt idkande av handel eller annat näringsyrke.

I en av undertecknad Dahlén vid nästföregående riksdag till dåvarande statsministern, herr Sandler, framställd interpellation angående det av ägaren av Kengis bruk i Pajala socken förda utrotningskriget mot torparna

under bruket påvisades, att den person, som därvid mest verksamt lämnat ägaren sitt stöd, varit landsfiskalen i orten. Denne hade såväl uppträtt såsom bruksägarens biträde i rättegångarna och det övriga rättsförfarandet mot torparna som samtidigt, i sin egenskap av tjänstgörande landsfiskal, för bruksägarnas räkning företagit utmätningar och vräkningar av torparna, oavsett hans ställning såsom jordägarnas biträde bort göra honom jävig. Landsfiskalens uppträdande har väckt en gränslös förbittring bland befolkningen icke blott i orten utan i hela Norrbotten. Det verkade upprörande, att vederbörande överordnade myndigheter ej ägde medel att hindra en statens helt avlönade tjänsteman att mot betalning av bruksägarna använda sin tid till kamp mot dessa strävsamma jordbrukare. Oaktat landshövdingen i länet upprepade gånger meddelade landsfiskalen sin önskan, att denne ej skulle bistå bruksägarna, fortsatte denne kampanjen mot torparna.

Erinras må även om det sorgligt ryktbara s. k. Marsjö-målet, i vilken sak vederbörande landsfiskal såsom advokat åt målsäganden för tillgodo-seende av dennes och sina egna privata ekonomiska intressen spelat en roll, som över hela landet kommit en allmän ovilja åstad, en sak, som synes utveckla sig till en verklig rättsskandal.

Nyligen har även i tidningspressen omtalats ett fall i Stockholmstrakten, den s. k. Bollstanäsaffären, där en egendomsjobbare genom svindlerier med inteckningar ruinerat ett flertal fattiga egnahemsbyggare. Såsom dennes juridiska biträde har man kunnat skymta vederbörande landsfiskal i orten.

De nu nämnda fallen äro ej enastående, utan skulle ytterligare en mångfald sådana exempel kunna framdragas.

Vid besvarandet av nyssnämnda interpellation förklarade sig herr Sandler i stort sett instämma med interpellanten om det önskvärda i att polismän och åklagare ej driva privat advokatverksamhet och menade, att detta spörsmål torde komma att bli föremål för statsmakternas övervägande i samband med frågan om åklagareväsendets reformering. Vi hålla emellertid före, att med avseende å denna viktiga fråga det ej går an att slå sig till ro med att den kanske kommer att bli föremål för statsmakternas övervägande i samband med åklagareväsendets reformering. Sistnämnda fråga torde nämligen icke bliva föremål för något avgörande förrän i samband med genomförandet av den bebådade rättegångsreformen, en sak alltså, som, trots att processkommissionen äntligen framkommit med sitt principbetänkande, ligger i ett tämligen ovisst, svarberäkneligt fjärran. Vi anse, att spörsmålet om åklagarnas och polismännens utövande av privat advokatverksamhet är av den trängande natur, att den bör omedelbart tagas upp utan sammanblandning med frågan om åklagarväsendets reformering i övrigt, något som ej torde behöva möta några större svårigheter.

På grund av vad här ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om meddelande av bestämmelser, varigenom polismän och åklagare förbjudas att vid sidan av sin tjänst driva verksamhet såsom privatadvokater.

Stockholm den 21 januari 1927.

J. P. Dahlén.

Rob. Samuelsson.

Viktor Herou.

Aug. Spångberg.
